

SPIS TREŚCI

Przedmowa do wydania VI	9
1. Wprowadzenie i klasyfikacja chorób układu ruchu — W. Brühl	11
2. Metody badania układu ruchu — M. Sadowska-Wróblewska	20
Oglądanie i obmacywanie	20
Badanie zakresu ruchów kręgosłupa i stawów	22
Badanie mięśni	26
Podstawowe badania neurologiczne i internistyczne	26
Inne badania specjalistyczne	27
Badania radiologiczne ... 27	
Badania izotopowe ... 27	
Tomografia komputerowa ... 28	
Badania termograficzne ... 28	
Badanie elektromiograficzne ... 29	
Artroskopia ... 29	
Biopsja błony maziowej ... 30	
Badanie płynu stawowego ... 30	
Badanie antygenów układu HLA ... 30	
3. Zasady badania radiologicznego kości i stawów — W. Leo, J. Staniszevska	31
Techniczne zasady wykonywania badań radiologicznych	32
Szczegółowe zasady badania rtg w poszczególnych schorzeniach reumatycznych	32
Badania specjalne	34
4. Podstawowa diagnostyka serologiczna gorączki reumatycznej, reumatoidalnego zapalenia stawów i tocznia rumieniowatego układowego — Z. Świerczyńska	35
Diagnostyka serologiczna gorączki reumatycznej	35
Diagnostyka serologiczna reumatoidalnego zapalenia stawów	38
Diagnostyka serologiczna tocznia rumieniowatego układowego	41
5. Podstawowe badania mikromorfologiczne w diagnostyce chorób tkanki łącznej — E. Małdyk, T. Wagner	42
6. Podstawowe badania laboratoryjne (biochemiczne i hematologiczne) stosowane w reumatologii — I. Niedźwiecka-Namysłowska	49
7. Immunopatologia chorób tkanki łącznej — Z. Świerczyńska	57
8. Molekularne podstawy odczynu zapalnego — S. Maśliński	63
Komórki tłuszczne	66
Granulocyty obojętnochłonne	68
Płytki krwi	69
Czynnik aktywujący płytki krwi (PAF)	70
Fibronektyna	70
Pochodne kwasu arachidonowego	71
Dopełniacz (komplement)	73
Kininy	74
Regulacja odpowiedzi zapalnej	75
9. Reumatoidalne zapalenie stawów i inne zapalenia stawów typu reumatoidalnego — J. Wawrzyńska-Pągowska	76
Obraz kliniczny	77
Rozpoznanie	85
Ocena okresu choroby	87
Cechy aktywności procesu chorobowego	88
Określenie stopnia wydolności czynnościowej	89
Różnicowanie	89
Leczenie reumatoidalnego zapalenia stawów	91
Farmakologiczne metody leczenia ... 92	
Fizykoterapia ... 100	
Wy-poczynek ... 100	
Leczenie ruchem ... 101	
Leczenie ortopedyczne i chirurgiczne ... 101	
Psychoterapia ... 101	
Leczenie klimatyczne	

i balneologiczne ...	102	Określenie stopnia poprawy w r.z.s. ...	102
Wybór metody leczenia ...	103		
Surowiczoujemne reumatoidalne zapalenie stawów			106
Zespół Felty'ego			107
Zespół Sjögrena			107
Okresowa puchlina stawów			108
Reumatyzm palindromiczny			108
Młodzieńcze zapalenie stawów			109
Zespół Wisslera-Fanconiego			110
10. Chirurgiczne leczenie chorych na reumatoidalne zapalenie stawów — S. Jakubowski			111
11. Zagadnienia rehabilitacji — W. Dega			117
Program rehabilitacji			118
Elementy programu rehabilitacji			119
Ocena bólu ...	119	Ocena bilansu mięśniowego ...	119
Stosowanie ruchu czy bezruchu ...	120	Ocena przeszkód statycznych i kinetycznych ...	120
Wskazania do leczenia operacyjnego			121
Powiązanie rehabilitacji leczniczej z socjalną i zawodową			121
Program rehabilitacji w życiu codziennym			122
Adaptacja mieszkania do samoobsługi chorego ...	122		
12. Zasady postępowania w chorobach reumatycznych — A. Seyfried			123
Rehabilitacja kompleksowa jako działanie profilaktyczne			124
Specyfika rehabilitacji kompleksowej chorych na choroby reumatoidalne			126
Ogólne zasady rehabilitacji zawodowej			129
Wprowadzenie w zagadnienia leczniczego usprawniania chorych z chorobami reumatycznymi			130
Zmiany w układzie ruchu ...	134	Ogólne zasady leczniczego usprawniania ...	139
Metody leczniczego usprawniania ...	141		
Lecnicze usprawnianie w domu ...	145		
13. Inne układowe choroby tkanki łącznej. Kolagenozy — W. Brühl, H. Małdykowa			146
Toczeń rumieniowaty układowy			148
Guzkowe zapalenie tętnic. Zapalenie wielotętnicze			155
Odmiany zapalenia wielotętniczego ...	157		
Polymyalgia rheumatica			158
Zapalenie skórno-mięśniowe. Zapalenie wielomięśniowe			158
Skleroderma (twardzina skóry). Postępujące stwardnienie układowe			161
Eozynofilowe zapalenie powięzi			164
Mieszana choroba tkanki łącznej			165
Nawracające zapalenie chrząstek			166
14. Alergiczne zapalenie naczyń — M. Piachecka-Gutowska			167
Choroba posurowicza			168
Choroba posurowicza o znanym antygenie ...	168	Choroba posurowicza o nieznanym antygenie ...	169
Plamica Henocha-Schönleina			169
Mieszana krioglobulinemia			170
Mieszana krioglobulinemia skojarzona z zakażeniem wirusem B			
zapalenia wątroby ...	170	Krioglobulinemia mieszana nie skojarzona z zakażeniem wirusem B	zapalenia wątroby ... 171
Alergiczne zapalenie naczyń skojarzone z procesem nowotworowym			172
Zapalenie naczyń z niedoborem dopełniacza			172
15. Zapalenie stawów z towarzyszącym zapaleniem kręgosłupa — M. Sadowska-Wróblewska			173
Zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa (z.z.s.k.)			173

Zespół Reitera	182
Luszczycowe zapalenie stawów	184
Zapalenie stawów towarzyszące chorobom jelit (enteroartropatie)	186
Zapalenie stawów i kręgosłupa u chorych na krwotoczne zapalenie jelita grubego i odbytnicy ... 187	
Zapalenie stawów i kręgosłupa w przebiegu choroby Crohna ... 188	
Zapalenie stawów w przebiegu choroby Whipple'a ... 189	
16. Zmiany zwyrodnieniowo-wytwórcze stawów i kręgosłupa. Artrozy. Spondylozy — W. Brühl	190
Zmiany zwyrodnieniowo-wytwórcze kręgosłupa	195
Zmiany zwyrodnieniowo-wytwórcze stawu biodrowego. Koksartroza	201
Zmiany zwyrodnieniowo-wytwórcze stawów kolanowych. Gonartroza	204
Zmiany zwyrodnieniowo-wytwórcze stawów rąk	207
Zmiany zwyrodnieniowo-wytwórcze innych stawów	208
17. Jąłowa martwica kości — S. Jakubowski	209
Samoistna jąłowa martwica głowy kości udowej u dorosłych	211
Samoistna jąłowa martwica głowy kości udowej u dzieci	214
18. Dyskopatie. Bólowe zespoły kręgosłupowo-korzeniowe — S. Żarski	216
Zagadnienia patogenetyczne	219
Charakterystyka kliniczna	223
Rozpoznanie	225
Leczenie	231
19. Różne zespoły bólowe w pozastawowych częściach narządu ruchu „Reumatyzm tkanek miękkich” — W. Brühl, S. Luft	234
Zespół bolesnego barku	236
Zapalenie okołostawowe łokcia	241
Zapalenie okołostawowe kolana	242
Zapalenie okołostawowe biodra	242
Zapalenie przyczepów ścięgna piętowego (Achillesa) i powięzi podszwowej	243
Zapalenie pochewek ścięgien	243
Ganglion	244
Choroba de Quervaina	244
Przykurcz Dupuytren'a	244
Zespół kanału nadgarstka	245
Choroba Mortona	245
20. Algodystroficzne zespoły odruchowo-współczulne — B. Brzezińska	246
Algodystroficzna, odruchowa postać bolesnego barku oraz dystrofie odruchowe innych stawów	247
Algodystroficzny zespół polekowy	250
Zespół miejscowej, wędrującej osteoporozy	251
21. Zapalenie stawów ostre i przewlekłe wywołane przez znaną zakaźki — A. Pakułowa	252
Odczynowe zapalenie stawu	252
Zakaźne zapalenie stawu	252
Rzeżączkowe zapalenie stawu	254
Brucelloza układu kostno-stawowego	255
Gruźlica kostno-stawowa	256
Kiła układu kostno-stawowego	258
Grzybicze zapalenie stawów	259
Wirusowe zapalenie stawów	259
22. Gorączka reumatyczna — K. Rostropowicz-Denisiewicz	260
Etiopatogeneza gorączki reumatycznej	262
Histopatologia gorączki reumatycznej	265
Rozpoznanie i klinika gorączki reumatycznej w świetle kryteriów Jonesa	267
Przebieg i rokowanie	272

Rozważania dotyczące różnicowania	274
Leczenie i prewencja gorączki reumatycznej	276
23. Kardiologiczne następstwa (późne) gorączki reumatycznej i ich leczenie — <i>M. Hoffman, Z. Purzycki</i>	279
Zwężenie lewego ujścia przedsionkowo-komorowego	281
Niedomykalność zastawki dwudzielnej	285
Wada mitralna złożona	286
Zwężenie lewego ujścia tętniczego	286
Niedomykalność płatków półksiężycowatych zastawki aorty	290
Wada aortalna złożona	291
Zwężenie prawego ujścia przedsionkowo-komorowego	291
Niedomykalność zastawki trójdzielnej	292
Skojarzone wady serca	293
24. Choroby związane z zaburzeniem metabolizmu — <i>E. Kawenoki-Minc</i>	294
Dna	294
Powstawanie i wydalanie kwasu moczowego ...	294
Przyczyny hiperurykemii ...	296
Patogeneza objawów dny ...	297
Objawy ...	300
Trudności diagnostyczne ...	307
Diagnostyczne kryteria dny ...	308
Leczenie ...	308
Chondrokalcynoza (dna rzekoma)	312
Ochronoza, alkaptonuria	314
25. Inne nabyte i dziedziczne zaburzenia biochemiczne — <i>M. Plachecka-Gutowska</i>	318
Skrobiawica (amyloidoza, beta-fibryloza)	318
Skrobiawica związana z dysfunkcją immunocytów (proteina AL) ...	319
Skrobiawica reaktywna (proteina AA) ...	319
Inne postacie skrobiawicy ...	320
Hemofilia	320
Dziedziczne zaburzenia budowy kolagenu	322
26. Inne choroby, którym często towarzyszą objawy kostno-stawowe — <i>M. Plachecka-Gutowska</i>	323
Białaczki	323
Histiocytoza	324
Wielogniskowa retykulohistiocytoza	324
Siatkowiak plazmocytowy. Szpiczak mnogi	324
Przerzuty nowotworowe	328
Sarkoidoza. Choroba Besniera-Boecksa-Schaumanna	329
Osteoartropatia przerostowa płucna	331
27. Neuroartropatie (stawy Charcota) — <i>W. Kozina</i>	332
Artropatia wędrowna	332
Artropatia w jamistości rdzenia	333
Artropatia cukrzycowa	334
28. Najczęstsze zespoły chorobowe przebiegające z uogólnionym zanikiem kostnym — <i>H. Chwalińska-Sadowska, E. Kawenoki-Minc</i>	335
Fizjologia tkanki kostnej	335
Rola fizjologiczna parathormonu (PTH) i kalcytoniny (CT)	337
Metabolizm i rola fizjologiczna witaminy D ₃	337
Osteoporoza uogólniona	339
Osteoporoza okresu przekwitania i starcza	340
Osteomalacja (zmiękczenie kości)	343
Pierwotna nadczynność przytarczyc — choroba Recklinghausena	346
Choroba Pageta	348
Włóknista dysplazja kości	351
29. Technika miejscowego wstrzykiwania kortykosteroidów — <i>S. Jakubowski</i>	353
30. Społeczne znaczenie chorób reumatycznych i organizacja walki z nimi w Polsce — <i>K. Tempska-Cyrankiewicz</i>	359